

6 november 2023

Meerjarig onderzoek naar community building van start

Oranje Fonds financiert onderzoek 'Kracht van samen'

De Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en het Verwey-Jonker Instituut doen onderzoek in 33 buurten naar de werkzame elementen in verschillende aanpakken rondom gemeenschapsontwikkeling. Dat levert kennis op voor de buurten om verder te bouwen aan vitale gemeenschappen. Buurten waarin mensen naar elkaar omkijken, en waar de bewoners zelf het voortouw nemen in het aanpakken van vraagstukken die er leven.

Gemeenschapsontwikkeling, of: community development, is terug in de aandacht. Gemeenten spreken in hun beleid weer vaker over het belang van de gemeenschap. Kennis over aanpakken in gemeenschapsontwikkeling zoals de ABCD-aanpak is beperkt, vooral in de Nederlandse context. Reden voor een Nederlands onderzoek. Het onderzoek wordt uitgevoerd in de 33 buurten van de programma's *Van Buurten naar Communities* (Landelijk Samenwerkingsverband Actieve bewoners) en *Sterke Buurtverbinders* (Oranje Fonds). "Met dit onderzoek willen we inzicht creëren in wat wel en wat niet werkt als het gaat om gemeenschapsontwikkeling", vertellen onderzoekers Annica Brummel (Hogeschool van Arnhem en Nijmegen) en Maarten Kwakernaak (Verwey-Jonker Instituut). Het Oranje Fonds financiert het onderzoek.

Aanpak van binnenuit

In het onderzoek wordt gekeken naar de ABCD-benadering (Asset Based Community Development), die in veel van de buurten centraal staat. Maar het onderzoek heeft ook aandacht voor andere aanpakken rond gemeenschapsontwikkeling. "We kijken naar het belang van de lokale context, wat gemeenschapsontwikkeling kan betekenen voor individuele personen en voor de verbindingen tussen buurtbewoners." Het onderzoek moet antwoord geven op de vraag: *Wat is de bijdrage van gemeenschapsontwikkeling aan vitale gemeenschappen in buurten?*

Community development start bij de bewoners in de buurt zelf. Wat vindt de buurt belangrijk? Wat hebben buurtbewoners elkaar te bieden en te geven? Wat zijn de sterktes van de buurt? "Hierbij kun je denken aan talenten en vaardigheden van mensen, zoals talent voor het organiseren van activiteiten in de buurt, leggen de onderzoekers uit. "Maar je kan ook denken aan plekken in de buurt, zoals een buurthuis of moestuin". De aanpak bouwt van binnenuit en werkt vanuit het idee: iedereen is welkom.

Verdieping

Het onderzoek duurt tot eind 2025. “Het is uniek dat we een langdurig onderzoek doen naar gemeenschapsontwikkeling in Nederland. Op deze manier kunnen we echt de verdieping in.” Naast het programmabrede onderzoek wordt het verdiepend onderzoek uitgevoerd in 12 focusbuurten. In deze buurten komen de onderzoekers per jaar meerdere keren op bezoek: aan de hand van verschillende innovatieve onderzoeksmethoden spreken de onderzoekers met community builders, buurtverbinders, bewoners en andere betrokkenen. “De focusbuurten selecteren we op basis van spreiding: we willen buurten uit het hele land, met een verschillend karakter en demografie, bijvoorbeeld in gemiddelde leeftijd en diversiteit in achtergrond.”

Methoden op maat

Onderzoek naar gemeenschapsontwikkeling vraagt om vernieuwende methoden. Ontwikkelingen rondom gemeenschapsontwikkeling laten zich namelijk moeilijk meten met traditionele methoden. Zo wordt de onderzoeksmethode 'Wijkwaarden Kaart' toegepast zodat bewoners de vitaliteit van hun buurt in eigen woorden kunnen omschrijven. Een ander voorbeeld van een vernieuwende methode is het Effectenplein. Een gesprek rond het Effectenplein is een open gesprek tussen betrokkenen. Eén gespreksleider brengt de betrokkenen in de 'verhalende modus', zodat het verhaal van de buurt op papier komt. Onder leiding van de 'effectmeester' wordt steeds uiteengezet en onderbouwd wat het effect is, hoe het effect ontstaat, wie eraan bijdroeg en of het ook had kunnen plaatsvinden zónder de inzet van community builders.

Teamleider Betrokken Samenleving Oranje Fonds, Arsine Nazarian: “Met dit onderzoek leveren we in 2,5 jaar tijd kennis op die gemeentes, organisaties en buurtbewoners helpt om beter onderbouwd te bouwen aan vitale gemeenschappen. Het Oranje Fonds stimuleert graag het gemeenschapsgericht werken, omdat we geloven in de kracht van de samenleving en in kwaliteiten die al in buurten aanwezig zijn. We financieren dit onderzoek omdat in Nederland nog niet eerder op deze schaal meerjarig onderzoek naar dit onderwerp heeft plaatsgevonden. Daarnaast meten wij als fonds graag de effecten van onze bijdragen, zodat we ervan kunnen leren.”

[Sterke Buurtverbinders | Oranje Fonds](#)
[Impuls voor Community Building - LSA \(Isabewoners.nl\)](#)

Noot voor de redactie, niet voor publicatie:

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

Oranje Fonds

Marieke de Vos

Marieke.de.vos@oranjefonds.nl

030-2339348 / 06-57799474

Het Oranje Fonds vindt dat iedereen ertoe doet. Daarom zet het zich in voor een samenleving waarin iedereen mee kan doen en niemand er alleen voor staat. Oftewel een betrokken

samenleving; waarin we zorgen voor elkaar, mensen gelijke kansen hebben en zich verbonden voelen met anderen in de buurt. Dat doet het fonds door sociaal initiatiefnemers te versterken en te verbinden waar mogelijk. De steun van o.a. de Nationale Postcode Loterij, de Nederlandse Loterij, Vrienden en diverse andere partners maakt dit mogelijk. Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima zijn het beschermepaar van het Oranje Fonds.

Oranje Fonds

030 6564524

www.oranjefonds.nl

Geen berichten meer ontvangen van ons? [Klik hier](#).